

S'ACABA EL MALSON de les bosses de plàstic d'un sol ús

Des de l'1 de gener de 2021 es prohibeix el lliurament de bosses de plàstic lleugeres i molt lleugeres que s'ofereixen als consumidors en els punts de venda de béns o productes, la venda en línia i el lliurament a domicili.

DOSSIER INFORMATIU PER AL SECTOR COMERCIAL

PROHIBICIÓ DE BOSSES DE PLÀSTIC D'UN SOL ÚS DES
DE L'1 DE GENER DE 2021

I. Consideracions prèvies

II. Recopilació normativa

III. Conclusions

IV. Aclariment de dubtes

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

**Agència de
Residus de
Catalunya**

I. Consideracions prèvies

La reducció de la utilització de bosses de plàstic d'un sol ús ha estat des de fa anys una línia d'actuació continuada de totes les administracions. A Catalunya, gràcies a la col·laboració entre el sector comercial i l'Agència de Residus de Catalunya, s'han aconseguit acords importants amb els agents implicats en la fabricació i distribució de les bosses, com el **Pacte per la Bossa de 2009**. Una tasca conjunta que, durant 10 anys, va incloure taules de treball que agrupaven diversos actors implicats i que va culminar amb la **Llei 5/2017, de 28 de març**, la primera de tot l'Estat que prohibia el lliurament gratuït de les bosses de plàstic.

Lligada a aquesta llei catalana i per informar de la obligatorietat de pagar les bosses de plàstic, el maig de 2017 l'Agència de Residus de Catalunya va llançar la campanya de comunicació **“Les bosses es paguen”** dirigida a la ciutadania i als establiments comercials.

Ara fem un pas més, un pas molt important. Amb l'entrada en vigor de l'article 3 del **Reial decret 293/2018, de 18 de maig**, que transposa la Directiva europea **2015/720, de 29 d'abril de 2015**, des de **l'1 de gener de 2021 es prohibeix el lliurament de bosses de plàstic lleugeres i molt lleugeres** als consumidors en els punts de venda de béns o productes, així com en la venda electrònica i el lliurament a domicili. Una vegada més, comptem amb la complicitat del sector comercial, que té un paper fonamental a l'hora d'implicar-hi tota la ciutadania.

Diferents estudis han detectat que l'ús excessiu de bosses de plàstic ha perjudicat greument el nostre entorn i és especialment crítica la contaminació de mars i oceans. Al Mediterrani, davant les costes catalanes, hi ha una **concentració mitjana per km² de 180.000 partícules de microplàstics**.¹

Les bosses de plàstic són molt volàtils i les seves característiques fan que sigui un producte molt difícil de controlar, ja que acaba acumulant-se a l'entorn natural, on es fragmenta fins a convertir-se en partícules que ingereixen els animals marins i, d'aquesta manera, els microplàstics s'acaben incorporant a la cadena tròfica que forma part de la nostra alimentació.

Segons l'**Estudi sobre el consum de bosses i safates d'un sol ús a Catalunya l'any 2018**, en un any, de mitjana, cada persona va consumir 158 bosses comercials amb nanses d'un sol ús de plàstic no biodegradable. El PRECAT 20 ha marcat l'objectiu que l'any 2020 el consum d'aquest tipus de bosses es redueixi un 90 % respecte del 2017, el que suposa un objectiu de consum per a l'any 2020 de 33 bosses per persona.²

¹ W. de Haan, A. Sanchez-Vidal, M. Canals (2019). *Floating microplastics and aggregate formation in the Western Mediterranean Sea*. Grup de Recerca Consolidat en Geociències Marines de la Facultat de Ciències de la Terra de la Universitat de Barcelona, *Marine Pollution Bulletin*, Volum 142, p. 242. (Maig de 2019).

² Equip tècnic D'Aleph Iniciatives y Organización. Agència de Residus de Catalunya. Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya. (Maig de 2020).

El volum total de bosses de **tot tipus de material** lliurat pel comerç català l'any 2018 es va estimar en **5.033 milions d'unitats**, de les quals **2.253 milions són bosses de caixa i lliurament a domicili, i 2.780 milions són bosses de secció**.

En els darrers anys, la societat ha anat prenent consciència d'aquest perjudici que hem provocat en el medi ambient i que també afecta la salut humana. Per això, en tot l'àmbit europeu, la normativa estableix un ús cada vegada més restrictiu de les bosses de plàstic d'un sol ús, fins que aquestes prohibicions culminin amb la seva prohibició. És un gran canvi que afecta tothom. Esperem comptar amb el sector del comerç perquè opti per altres formats més sostenibles.

II. Recopilació normativa

- Directiva UE 2015/720, de 29 d'abril de 2015³

El Parlament Europeu i el Consell de la Unió Europea van aprovar una modificació de la Directiva 94/63/CE pel que fa a la reducció del consum de bosses de plàstic lleugeres. Es va adoptar la Directiva 94/63/CE per prevenir i reduir l'impacte en el medi ambient dels envasos i dels seus residus i, malgrat que les bosses de plàstic són envasos, no incloïa disposicions específiques sobre el consum de bosses de plàstic.

Amb la nova Directiva UE 2015/720 es van fer diverses consideracions prèvies sobre:

- La tipologia del plàstic emprat per fabricar aquestes bosses.
- Els alts nivells de bosses de plàstic que es troben disperses a l'entorn natural.
- Els efectes negatius provocats per aquesta acumulació de gran quantitat de brossa en el medi ambient, que especialment representa una amenaça per als ecosistemes aquàtics de tot el món.
- El perjudici que aquesta contaminació provoca en determinades activitats econòmiques.

Es va destacar, també, que les taxes de reciclatge de bosses de plàstic lleugeres són encara molt baixes, i que no és probable aconseguir nivells significatius en un futur pròxim.

Per tots aquests motius, la nova Directiva UE 2015/720 obliga a una reducció sostinguda i gradual de l'ús de bosses de plàstic lleugeres en tots els estats membres de la UE i defineix els diferents tipus de bosses de plàstic de la manera següent:

Bosses de plàstic: bosses amb o sense nansa, fetes de plàstic i lliurades als consumidors en els punts de venda de béns o productes.

Bosses de plàstic lleugeres: bosses de plàstic amb un gruix inferior a 50 micres.

Bosses de plàstic molt lleugeres: bosses de plàstic amb un gruix inferior a 15 micres que són necessàries per raons d'higiene o subministrades com a envàs primari d'aliments a granel quan el seu ús contribueix a prevenir el malbaratament d'aliments.

Bosses de plàstic oxodegradables: bosses de plàstic fabricades amb materials plàstics que inclouen additius que catalitzen la fragmentació del material plàstic en microfragments.

³ EUR-Lex (2015). *The Publications Office of the European Union*. Recuperat de: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A32015L0720>.

El que és especialment important d'aquesta normativa és que obliga els estats membres de la UE a prendre mesures per reduir de manera sostinguda en el seu territori el consum de bosses de plàstic lleugeres. Aquestes mesures han d'incloure almenys una de les dues opcions:

- a) Aconseguir que el nivell de consum anual no superi les 90 bosses de plàstic lleugeres per persona a 31 de desembre de 2019, i 40 bosses de plàstic lleugeres per persona a 31 de desembre de 2025 o un objectiu equivalent expressat en pes.
- b) Adoptar instruments que garanteixin que a 31 de desembre de 2018, com a molt tard, no s'entreguin gratuïtament bosses de plàstic lleugeres als punts de venda. Les bosses de plàstic molt lleugeres poden excloure's d'aquestes mesures.

- Reial decret 293/2018, de 18 de maig, sobre la reducció del consum de bosses de plàstic i pel qual es crea el Registre de Productors.⁴

Aquest reial decret (RD), que transposa la directiva europea a l'ordenament jurídic espanyol, estableix una periodificació sobre l'ús cada vegada més restrictiu pel que fa a la tipologia i la gratuïtat de les bosses de plàstic no compostable que es poden posar al mercat. La culminació d'aquestes restriccions i canvis en la tipologia de bosses s'especifica en l'apartat 3 de l'article 4, de l'any 2021.

L'objectiu del RD és adoptar les mesures necessàries per reduir el consum de bosses de plàstic, amb la finalitat de prevenir i reduir els impactes adversos que els residus d'aquestes bosses de plàstic produeixen en el medi ambient, amb especial atenció als danys que es produeixen als ecosistemes aquàtics i en determinades activitats econòmiques, com la pesca i el turisme, entre d'altres. Alhora, té per objecte evitar la pèrdua de recursos materials i econòmics que suposa abandonar les bosses de plàstic i dispersar-les al medi ambient.

El RD informa que, d'acord amb les dades proporcionades pel mateix sector, el 2014 a l'Estat espanyol es van posar al mercat, unes 62.560 tones de bosses de plàstic de menys de 50 micres d'espessor (6.730 milions d'unitats), de les quals el 23 % eren bosses de menys de 15 micres d'espessor, i unes 4.670 tones de bosses de més de 50 micres (158 milions d'unitats).

Per tot això, el RD conclou que, a més de registrar i controlar la posada al mercat i distribució de les bosses de plàstic, és imprescindible avaluar si s'estan complint els objectius de la Unió Europea de reducció del consum de bosses de plàstic, i si es compleixen les obligacions referents a subministrar la informació anual a la Comissió Europea. És per això que s'exigeix als fabricants que proporcionin informació anual sobre la posada al mercat de bosses de plàstic. Amb aquesta finalitat es crea el Registre de Productors de Productes, registre de caràcter administratiu i declaratiu amb una secció de nova creació de fabricants de bosses de plàstic, adscrit a la Direcció General de Qualitat i Evaluació del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.

⁴ BOE (2018), Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi ambient. Recuperat de: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2018-6651>.

L'Article 3 del RD estableix la següent definició per a les bosses compostables:

Bosses de plàstic que compleixin els requisits de la norma europea vigent UNE-EN 13432:2001 «Envases y embalajes. Requisitos de los envases y embalajes valorizables mediante compostaje y biodegradación. Programa de ensayo y criterios de evaluación para la aceptación final del envase o embalaje»⁵

És a dir, aquelles bosses que poden degradar-se biològicament en plantes de compostatge o en compostadors domèstics i que compleixen la norma.

Dins l'articulat del RD també s'estableix una periodització per reduir el consum de bosses de plàstic d'un sol ús:

Article 4. Mesures per reduir el consum de bosses de plàstic.

Les mesures que s'adopten per reduir el consum de bosses de plàstic, en funció de la seva data d'entrada en vigor, són les següents:

1. A partir de l'1 de juliol de 2018:

- a) Es prohibeix el lliurament gratuït als consumidors de bosses de plàstic en els punts de venda de béns o productes, tret de les bosses de plàstic molt lleugeres i de les bosses de plàstic amb un gruix igual o superior a 50 micres i amb un percentatge igual o superior al 70 % de plàstic reciclat.
- b) En el cas de l'excepció per a les bosses de plàstic amb un gruix igual o superior a 50 micres que preveu l'apartat anterior, els comerciants han de disposar de documentació proporcionada pel fabricant que acrediti aquest percentatge.
- c) Els comerciants han de cobrar un import per cada bossa de plàstic que proporcionin al consumidor. Per determinar el preu de les bosses de plàstic, els comerciants poden prendre com a referència els preus orientatius que estableix l'annex I.
- d) Així mateix, els comerciants han d'informar els consumidors dels preus establerts, exposant-los al públic en un lloc visible i incloent-hi una referència al compliment de les obligacions que contenen els apartats anteriors.

2. A partir de l'1 de gener de 2020:

- a) Es prohibeix el lliurament als consumidors, en els punts de venda de béns o productes, de bosses de plàstic fragmentables.
- b) Les bosses de plàstic amb un gruix igual o superior a 50 micres han de contenir un percentatge mínim del 50 % de plàstic reciclat.

3. A partir de l'1 de gener de 2021, es prohibeix el lliurament de bosses de plàstic lleugeres i molt lleugeres als consumidors en els punts de venda de béns o productes, excepte si són de plàstic compostable. Els comerciants també poden optar per altres formats d'envàs per substituir les bosses de plàstic.

⁵ UNE Asociación Española de Normalización (2005). Recuperat de: <https://www.une.org/encuentra-tu-norma/busca-tu-norma/norma?c=N0024465>.

4. Totes les mesures incloses en aquest article afecten tant a les bosses de plàstic que es lliuren en els punts de venda de béns o productes com les que se subministren en la venda en línia o les lliurades a domicili. S'exclouen els sobres de plàstic emprats per a les vendes a distància, si bé es consideren envasos si compleixen amb la definició d'envàs i els seus exemples establerts en la Llei 11/1997, de 24 d'abril.

D'altra banda, el RD estableix en el seu article 6 que les autoritats competents, en aquest cas l'Agència de Residus de Catalunya, han de fer campanyes de sensibilització i informació sobre les mesures que estableix el mateix RD, sobre les conseqüències negatives per al medi ambient del consum excessiu i de l'abandonament al medi d'aquests residus, així com promoure l'aplicació del principi de jerarquia de gestió dels residus.

- Llei 5/2017, de 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni.⁶

Aquesta llei fou aprovada pel Parlament de Catalunya el 2017. A l'article 195.2 s'inclou la definició de les tipologies de bosses:

e) Bossa de caixa: qualsevol bossa utilitzada per transportar la compra i que es pot portar en una sola mà gràcies a la confecció de les nanses, com ara bosses samarreta, bosses de nansa encunyada, bosses de nanses de plàstic flexible, bosses de nanses rígides, bosses de nanses de corda, i qualsevol altre tipus de bossa amb nanses.

f) Bossa de lliurament a domicili: qualsevol bossa, amb nanses o sense, utilitzada pels serveis propis o subcontractats pels punts de venda de mercaderies o productes per transportar i lliurar a domicili la compra de llurs clients.

A l'article 195.3 es prohibeix el lliurament gratuït de les bosses de plàstic. S'afegeix l'apartat 5 a l'article 10 del text refós de la Llei reguladora dels residus (aprovada pel Decret legislatiu 1/2009, del 21 de juliol), amb el text següent:

5. Es prohibeix el lliurament gratuït de bosses de caixa o de lliurament a domicili de qualsevol material plàstic, inclòs el plàstic en general, el plàstic oxodegradable i el plàstic biodegradable, amb exclusió de les bosses compostables que compleixin els requisits de la norma UNE-EN 13432 o equivalent, en els punts de venda de mercaderies o productes.

Lligada a aquesta llei catalana i per informar de la obligatorietat del pagament de les bosses de plàstic, l'Agència de Residus de Catalunya va llançar el maig de 2017 la campanya de comunicació **“Les bosses es paguen”** dirigida a la ciutadania i als establiments comercials.

⁶ DOGC (Núm. 7340 - 30 de març de 2017). Departament de la Presidència. Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7340/1600738.pdf>.

III. Conclusions

Tal com hem vist, les normatives se solapen en alguns punts i es proposen diferents instruments per reduir l'ús de les bosses de plàstic en els comerços. Per tant:

- La normativa catalana distingeix entre bosses de caixa o de lliurament a domicili (pagament obligatori) i bosses de secció (que no s'han de pagar).

- La normativa estatal (que transposa la Directiva europea) distingeix entre bosses lleugeres (de menys de 50 micres), bosses molt lleugeres (de menys de 15 micres necessàries per raons d'higiene o que se subministren com a envàs primari per a aliments a granel, quan el seu ús contribueix a prevenir el malbaratament d'aquests aliments) i bosses de més de 50 micres.

- En tots dos casos, l'abast inclou el lliurament en el punt de venda i el lliurament a domicili. La normativa estatal és més precisa i inclou també la venda en línia (s'entén que, en aquest cas, no es limita al lliurament a domicili). La normativa estatal exclou explícitament els sobres de plàstic emprats en la venda a distància, pels quals la normativa catalana no inclou cap restricció ni exclusió.

Per tant, **a partir de l'1 de gener de 2021 a Catalunya:**

Es **prohibeix** el lliurament de **bosses de plàstic lleugeres i molt lleugeres** als consumidors en punts de venda de béns o productes, en la venda en línia o en el lliurament a domicili.

Es **prohibeix** el lliurament de **bosses de plàstic fragmentables** als consumidors en punts de venda de béns o productes, en la venda en línia o en el lliurament a domicili.

Es **permet** el lliurament de **bosses compostables lleugeres i molt lleugeres** als consumidors en punts de venda de béns o productes, en la venda en línia o en el lliurament a domicili.

Les **bosses lleugeres compostables** s'han de cobrar obligatòriament.

Les **bosses molt lleugeres compostables** necessàries per raons d'higiene o que se subministren com a envàs primari per a aliments a granel, com fruita, llegum, carn i peix, entre d'altres, quan el seu ús contribueix a prevenir el malbaratament d'aquests aliments, no s'han de cobrar obligatòriament. Si les bosses molt lleugeres compostables s'empren per a usos diferents dels especificats anteriorment, sí que s'han de cobrar al consumidor.

Es **permet** el lliurament de **bosses de plàstic de més de 50 micres** que tinguin com a mínim un 50 % de material reciclat i és obligatori cobrar-les en tots els casos.

IV. Aclariment de dubtes

1. Què es prohibeix des de l'1 de gener de 2021?

Es **prohibeix** el lliurament de **bosses de plàstic lleugeres i molt lleugeres no compostables** als consumidors en els punts de venda de béns o productes. Inclou les bosses de plàstic en general, de plàstic oxodegradable i de plàstic biodegradable.

2. Quines són les bosses compostables lleugeres i molt lleugeres?

Les **bosses compostables lleugeres** són aquelles que es lliuren al consumidor en els punts de venda i que tenen un gruix d'entre 15 i 49 micres. Poden tenir nansa o no.

Les **bosses compostables molt lleugeres** són les bosses de menys de 15 micres que són necessàries per raons d'higiene o que se subministren com a envàs primari per a aliments a granel, com fruita, llegum, carn i peix, entre d'altres, quan el seu ús contribueix a prevenir el malbaratament d'aquests aliments. És a dir, són les **bosses de secció** que podem trobar als supermercats per als aliments a granel. Les bosses amb un gruix inferior a 15 micres utilitzades per a altres usos s'han de considerar bosses lleugeres. En conseqüència, a aquestes bosses se'ls apliquen les obligacions previstes, com ara el cobrament.

3. Quines bosses de plàstic queden afectades pel Reial decret?

Estan afectades **totes les bosses de plàstic** proporcionades als consumidors en els punts de venda de béns o productes del mercat nacional, que inclou la venda en línia i el lliurament a domicili, tinguin o no nanses i independentment del gruix.

No s'inclouen en aquesta definició, i per tant no se'ls aplica aquest reial decret, les bosses de la tintoreria, les bosses d'escombraries, les bosses que embolcallen un producte des de la fàbrica (per exemple, el plàstic que embolcalla les camises noves i que és part de l'embalatge).

Tampoc no hi estan inclosos els sobres de plàstic emprats per a les vendes a distància, si bé s'han de considerar envasos si compleixen amb la definició d'envàs i els seus exemples establerts en la Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'envasos i residus d'envasos. És el cas dels sobres de plàstic que s'empren per enviar revistes, propaganda, catàlegs a les llars o els que utilitzen els serveis de paqueteria.

4. Queden prohibides les bosses de plàstic fragmentable?

Sí. Les bosses de plàstic etiquetades com a "oxobiodegradables" o "oxodegradables" incorporen additius als plàstics convencionals que, amb el pas del temps, fragmenten el plàstic en petites partícules que romanen en el medi ambient. Es pot cometre l'error d'incloure aquestes bosses com a "biodegradables", però no són una solució al problema de la

contaminació que produeix l'abandonament de les bosses de plàstic; més aviat l'empitjora. El mateix passa amb les bosses fabricades amb plàstic fotofragmentable, termofragmentable i hidrofragmentable, que es comporten de la mateixa manera, perquè tenen additius que provoquen la fragmentació del material en micropartícules. Per tant, aquests materials per fabricar bosses comercials també queden prohibits.

5. Quin tipus de bosses poden subministrar els comerciants?

Els comerciants tenen diferents alternatives a les bosses de plàstic d'un sol ús:

- **Bosses compostables lleugeres i molt lleugeres** fetes amb materials completament COMPOSTABLES I QUE COMPLEIXEN LA NORMA UNE-EN 13432. Aquest tipus de material es degrada com un material orgànic més, fins i tot es pot utilitzar per fer compost vegetal i es pot tractar a les plantes de compostatge; és el millor per al medi ambient.
- **Bosses de paper.** Al mercat existeixen diferents tipus de bosses de paper de mides molt variades aptes per a l'alimentació i fabricades amb paper reciclat. Són adequades per a fruïteries, supermercats, fleques, herboristeries i per a l'hosteleria i la restauració per al menjar per emportar.
- **Bosses de plàstic** de més de 50 micres de gruix i més del 50 % de material reciclat.
- **Bosses reutilitzables** de roba o de ràfia.

6. Les bosses compostables s'han de cobrar?

Sí. Les bosses **lleugeres compostables** s'han de cobrar obligatòriament; en canvi, les bosses **molt lleugeres compostables** necessàries per raons d'higiene o que se subministren com a envàs primari per a aliments a granel, com fruita, llegum, carn, peix i pa, entre d'altres, quan el seu ús contribueix a prevenir el malbaratament d'aquests aliments, no s'han de cobrar obligatòriament. Si les bosses molt lleugeres compostables s'empren per a usos diferents dels especificats anteriorment, sí que s'han de cobrar al consumidor.

7. Quin preu han de cobrar els comerciants per cada bossa?

El preu a cobrar per les bosses l'estableix el comerciant, ja que ni el Reial decret ni la normativa catalana fixen cap tipus de preu.

El comerciant ha d'informar els consumidors dels preus establerts, exposant-los al públic en un lloc visible i incloent-hi una referència al compliment de l'article 4.1 del Reial decret. Referent a això, es proposa el següent text que poden usar els comerciants als seus establiments:

«En aplicació de l'obligació prevista en l'article 4.1 del Reial decret 293/2018, de 18 de maig, sobre reducció del consum de bosses de plàstic i pel qual es crea el Registre de Productors, a partir de l'1 de juliol de 2018 es cobrarà per cada bossa lliurada al consumidor el següent preu:»

8. Les bosses de plàstic estan subjectes a l'IVA? El preu orientatiu inclou l'IVA?

Sí. Les bosses de plàstic que es cobren al consumidor estan subjectes a l'IVA com qualsevol altre producte que compra el consumidor. El preu orientatiu assenyalat en l'annex I del Reial decret és el preu final i, per tant, inclou l'IVA.

9. Puc descomptar el preu de la bossa a la factura perquè els meus clients no les paguin?

No. És obligatori cobrar-les.

10. Quin règim sancionador s'aplica?

L'entrega de bosses de plàstic pot ser sancionada en aplicació del règim sancionador establert a la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats. Tanmateix, atès que Catalunya disposa del seu propi règim sancionador establert pel Decret legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora dels residus, que també permet sancionar la conducta en qüestió, normalment s'aplica aquest darrer règim. En aquest cas, la conducta queda tipificada a l'article 75 b) per l'actuació de manera contrària al que estableix aquesta llei i les normes que la despleguen o la normativa sectorial d'aplicació, sense que hagi comportat un perill greu o un dany per a la salut de les persones o s'hagi produït un dany o deteriorament greu per al medi ambient.

Pel que fa a la norma infringida, es determina en funció del tipus de bosses de plàstic. Quan es tracta de bosses de plàstic fragmentable, de bosses de plàstic lleugeres o de bosses de plàstic molt lleugeres, s'aplica el Reial decret 293/2018, de 18 de maig, sobre la reducció del consum de bosses de plàstic i pel qual es crea el Registre de Productors, ja que en prohibir directament la seva entrega, sense condicionar-la a la seva gratuïtat, esdevé una norma que ofereix un grau de protecció al medi ambient més elevat que la norma catalana continguda a l'article 10.5 del Decret legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora dels residus, que prohibeix el lliurament de les bosses de plàstic (a excepció de les bosses compostables) únicament quan sigui gratuït. Si es tracta de bosses de plàstic no incloses en cap de les tres categories esmentades pel Reial decret indicat, s'aplica la norma catalana.

11. Quina administració és la competent per sancionar aquestes conductes?

Independentment de la competència sancionadora que tenen els ens locals d'acord amb l'article 81 del Decret legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora dels residus en relació amb les infraccions que s'hi preveuen, l'Agència de Residus de Catalunya té competència per sancionar l'entrega de bosses de plàstic de forma contrària al que permet la normativa reguladora dels residus.

12. Què passa amb les bosses compostables de menys de 15 micres que es lliuren a les farmàcies?

S'han de cobrar. Només estan exemptes de l'obligatorietat de cobrar-les les que preveu

l'article 4.1 del Reial decret 293/2018, de 18 de maig; és a dir, les bosses molt lleugeres amb un gruix inferior a 15 micres i que són necessàries per raons d'higiene o que se subministren com a envàs primari per a aliments a granel i quan el seu ús contribueix a prevenir el malbaratament d'aquests aliments. Aquest no és el cas dels medicaments i articles envasats que es venen a les farmàcies.

13. Els restaurants estan obligats a cobrar les bosses que donen als seus clients amb l'àpat que els ha sobrat?

Sí. Es tracta d'una bossa en la qual el consumidor final s'emporta un producte que ha comprat i, per tant, es troba dins l'àmbit d'aplicació del Reial decret; és a dir, aquestes bosses s'han de cobrar, i només estaran excloses de cobrament en els supòsits que preveu el mateix Reial decret.

14. Cal cobrar la bossa de pa?

Si la bossa és per al pa o aliments similars i és una bossa compostable molt lleugera de menys de 15 micres, està exempta de cobrament, ja que es tracta d'una venda de producte a granel. Si el pa es comercialitza envasat, aquesta bossa també és un envàs primari i tampoc no s'ha de cobrar.

15. Si en un hotel un client demana una bossa per a la roba bruta o per a un altre ús, cal cobrar aquesta bossa?

No, ja que no s'està lliurant cap bé o producte comprat.

16. Si fem un enviament de productes directament al client final dins una bossa compostable a través d'un servei de missatgeria, s'ha de cobrar al client?

Sí. El comerciant (majorista o minorista) que ven productes i utilitza les bosses compostables per facilitar-ne el transport fins al consumidor està obligat a cobrar aquestes bosses, independentment de si la venda s'ha fet en línia o de forma presencial. Si és el mateix comerciant qui utilitza les bosses per fer arribar el producte, també està obligat a cobrar-les. Pel que fa al cobrament de la bossa, tot i que el Reial decret no ho estableix, el més correcte és que es diferenciï del cost de la resta de productes perquè el consumidor sigui conscient del valor de les bosses per tal de sensibilitzar-lo i avançar en la reducció del consum de bosses de plàstic.

17. Si faig un enviament al client final a través d'un servei de missatgeria i hi inclouen una bossa, qui ha de cobrar-la?

El Reial decret estableix que la bossa l'ha de cobrar el comerciant; és a dir, qui lliura la bossa quan el consumidor compra un bé o un producte.

18. Si un majorista obsequia els seus clients amb bosses a les comandes que li fan, les ha de cobrar?

L'obligatorietat de cobrar les bosses s'estableix per als comerciants que lliurin les bosses compostables als consumidors en els punts de venda de béns o productes. Si el majorista és qui posa per primera vegada al mercat les bosses acabades, actua en qualitat de fabricant de bosses (com a importador), i ha de donar-se d'alta al Registre de Productors en aplicació de l'article 8 del Reial decret 293/2018, de 18 de maig, i subministrar anualment la informació sol·licitada d'acord amb el que estableix l'article 9.

19. On podem reciclar els diferents tipus de bosses?

- **Les bosses de paper:** al contenidor o a la fracció de paper i cartó.
- **Les bosses compostables:** a la fracció orgànica.
- **Els embolcalls i envasos de plàstic:** a la fracció d'envàs lleuger.
- **Les bosses de roba:** al contenidor de recollida de roba.

20. Què pot fer la ciutadania per evitar les bosses d'un sol ús?

Quan van a comprar, els ciutadans i ciutadanes poden substituir les bosses d'un sol ús pel cabàs, pel carretó de la compra, reutilitzar bosses o fer servir bosses de malla per comprar fruita i verdura (n'hi ha de polièster i de cotó i, a més, es poden rentar a la rentadora). Per a aliments a granel, es poden utilitzar envasos i carmanyoles reutilitzables, que es tanquin adequadament.

Totes aquestes preguntes es responen amb el punt de vista de l'Agència de Residus de Catalunya. Tanmateix, es recorda que la interpretació autèntica del Reial decret 293/2018, de 18 de maig, sobre la reducció del consum de bosses de plàstic i pel qual es crea el Registre de Productors, correspon als òrgans jurisdiccionals d'acord amb l'article 117 de la Constitució i amb la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial.

Per a més informació: *Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, DOCUMENTO DE PREGUNTAS FRECUENTES SOBRE EL REAL DECRETO 293/2018, de 18 de mayo, sobre reducción del consumo de bolsas de plástico y por el que se crea el Registro de Productores.*

<https://www.miteco.gob.es/>

